

30th

Anniversary Testimonial Dinner
in honor of

His Grace
Mampre Archbishop Calfayan

•
Saturday
evening,

February
Twenty-seventh

•
Nineteen hundred
and fifty-four

•
Alexander
Hamilton Hotel
Paterson, New Jersey

We would like to extend our deepest appreciation and gratitude to the coordinated efforts of many individuals, who made this souvenir journal possible.

Inasmuch as all the sponsorships in this booklet were tokens of appreciation of His Grace's long and devoted services to the Armenian Church, the committee deemed it appropriate, to list the individual names in a roster form in their correspondingly valued pages. We are sure this will have the whole hearted approval of our sponsors.

The Committee

HIS GRACE MAMPRE ARCHBISHOP CALFAYAN

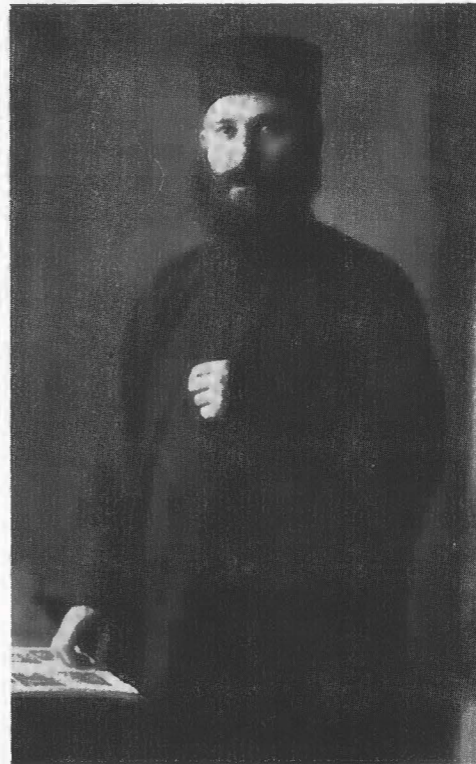

**ԵՐԵՄՆԱՄԵԱՅ ՅՈՒԵԼԵԱՆ
ՎԱՀԱՆԱՅՈՒԹԵԱՆ**

ԳԵՐԱՇՆՈՐՀ Տ. ՄԱՄԲԷ ԱՐՔԵՊՍ. ԳԱԼՖԱԵԱՆԻ
Առեկապեա Ամերիկահայ Թեմի Թեմական Խորհուրդի
Եւ Հովիւ

Բեթըրսնի Հայաստանեայց Առաքելական
Սրբոց Ղեւոնդեանց Եկեղեցոյ
1923-1953

Տ. ՄԱՄԲԷ Ս. ԱՐՔԵՊՍ. ԳԱԼՖԱԵԱՆ
ԲԱՐՁՐԱՇՆՈՐՀ Տ. ՄԱՄԲԷ Ս. ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԳԱԼՖԱԵԱՆ
(Կեկնազրական Գիծեր)

MAMPRE CALFAYAN AS ARCHDEACON
AT THE AGE OF 27 IN JERUSALEM.

Նկատի ունենալով ներկայ ՅԻՇԱՏԱ-
ԿԱՐԱՆ Յայտադիր-Պրակին խիստ սահ-
մանափակ ծառայը, նպատակ էւ հնա-
րատարութիւն շունինք Գալֆաեան Սրբ-
բազանին ընդարձակ կենտոգրականը
տայ հոս, որով առ ալ պիտի բաւա-
կանանանք Նսրին Սրբազնութեան կեն-
տոգրական շատ ամփոփ ու բազմա-
միայն ներկայացնելով:

Յսրեկար Սրբազանը՝ աւագանի ա-
նունով Արամ, ծնած է 1893-ի Փետր-
վար 12-ին, Փոքր Ասիոյ Չմիւսնիա քա-
ղաքին մէջ: Բարեկեցիկ էւ հանրածա-
նօթ ընտանիքի մը զաւակն էր ան.
Հայրը՝ Վարդան Գալֆաեան, գլխաւոր
էւ պատասխանատու ճարտարագետն
էր Չմիւսնիոյ քաղաքապետարանի.
Իսկ մայրը՝ Եփրատէն, աղջիկն էր Պո-
լստ Պէյ Ազնէլեան համբաւուր զեր-
գաստանին: Գալֆաեան Սրբազան՝ իր
ժամակ հասակէն շատ բան կը պարտի

Biographical sketch of the 30th Anniver-
sary of the Priesthood of His Grace, Mampre
Archbishop Calfayan.

Neither the time at hand nor the limited
confines of this booklet permit us to give
any lengthy recording of the life of His
Grace, Mampre Archbishop Calfayan. We
shall therefore endeavor to present a com-
pact sketch introducing those facts and
events which shaped his destiny.

Born February 12, 1893 in Izmyrnia, Near
East, of a socially prominent and well known
family, His Grace was baptized Aram. Var-
tan Calfayan, his father, was the master
architect of the City Hall; his mother, Yep-
rakse, was the daughter of the illustrious
Boghos Bey Akjelian. A woman of piety
and well versed in the ideals and traditions
of the church, she inspired her son to strive
for the priesthood. In addition to his parents,
Aram had three brothers and a sister—all
of whom achieved prominence in later life.

His Grace attended the Avedisian Public
School and upon completing his elementary
education there, continued his studies with
the local French Frères. Later, he went to
the Mechitarian School.

In 1908, after the Ottoman Constitution,
he visited his brother, Baghdasar, and his
sister, Rose, in Port Said, Egypt. Here and
later in Beirut, he resumed his studies with
the French Frères where he also lectured for
three years.

On the eve of World War I, on November
25, 1914, His Grace was forced to flee from
Beirut to Egypt disguised as a clergyman.
In 1915, during the great Armenian-Turkish
catastrophe, he was employed by a French
bank, and was entrusted with their records
and correspondence. He remained in this
position until 1920. During this period, he
not only assisted in the formation of a chap-
ter of the French Foreign Legion in 1916
but was also a charter member of the or-
ganization; this action gained him the esteem
of the French military forces.

նր բարեպաշտ մօր, որմէ առաւելագէտ ստացած է իր դաստիարակութեան ու շնորհիւն, Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ ծառայութեան եւ կուսակրօն քահանայ դասնալու փափաքն ու ներշնչումը: Իր երջանկայիշատակ ծնողքը իրմէն պատ ունեցած են 3 մանչ եւ 1 աղջիկ պաւակներ, որոնք հետագային տիրացած են լու եւ բարձր դիրքերու:

Գալֆաեան իր նախնական կրթութիւնը ստացած է իր ծննդավայրի Այդ Աւետիսեան նախակրթարանին մէջ, իսկ բարձրագոյն կրթութեան համար ուսանած է տեղւոյն Ֆրէրներու դիշուրեթիկ եւ յետոյ ալ Միթիթարեաններու վարժարաններուն մէջ: 1908 Օսմ. Սահմանադրութենէն վերջ Եզրիպոս սնցեկոյ, Փորթ Սայրաի մէջ կը միանայ իր եղբոր Պապտասարին ու ջրոջ Ռօզին: Տոն եւ ապա Պէյրութի Ֆրանսայի Ֆրէրներու բարձրագոյն վարժարաններուն մէջ կը շարունակէ իր ուսումը՝ միանգամայն նոյն կրթական հաստատութեանց մէջ 3 տարի ստանձնելով դասախօսի պաշտօն:

Առաջին Համաշխարհային Պատերազմի նախօրեակին՝ 1914, Նոյ. 25-ին Գալֆաեան կը պարտադրուի փախուստ տալ Պէյրութէն՝ կրօնականի համազգեստին տակ ծպտուած, եւ վերադառնալ Եզրիպոս: 1915-ին՝ Թըրքահայոց մեծ եղեռնի շրջանին, կը նըշանակուի Ֆրանսական Պանքայի տեղիկատու դիւանի թղթակցութեանց եւ յարարերութեանց գլխաւոր պաշտօնակա՝ շնորհիւ Փրանսերէնի մէջ ունեցած բարձր կարողութեան եւ հմտութեան, եւ այդ պաշտօնը կը վարէ մինչեւ 1920: 1916-ին կ'օժանդակէ Ֆրանս. Լեգէոնի կազմութեան, դառնալով անոր առաջին անգամը, որուն համար կ'արժանանայ պատուոյ պարգևատրման Ֆրանս. զինուորական իշխանութեան կողմէ:

1920, Յունիսէն վերջ Գալֆաեանի առջեւ կը բացուի նոր ասպարէզ մը՝ նուիրուելու հոգեւորական կեանքի եւ դասնալու անոր Բէկ պաշտօնեան՝ համաձայն իր մօր փափաքին ու երազին:

In June, 1920, a great change occurred and new vistas opened up before him. His Grace felt the desire and need to devote himself to the spiritual life—truly a fulfillment of his mother's fondest dreams. He entered St. Hagop's monastery in Jerusalem; where under the guidance of Archbishop Elisha Tourian, he applied himself earnestly to ecclesiastical and theological studies.

With Guregh (later Archbishop Israelian), His Grace was ordained a monk (apegha) on June 10, 1923 by Tourian, Patriarch of Jerusalem. Immediately thereafter, he became pastor at Jaffa where he served until August 1925. Then, he travelled to Europe at the invitation of Bishop Krikoris Balakian, an emissary of the Catholicos, who conferred upon His Grace the degree of Vartabed. He then served as pastor of Marseilles and its environs from September 1925 to July 1927.

He came to America during the primacy of Archbishop Tirayre Hovanessian and became pastor at the Holy Cross Church, Union City, N. J. His eight year residence in Union City has been hailed as outstanding in every phase—spiritually, educationally and culturally. It would not be possible, in this limited

FIRST PORTRAIT OF MAMPRE CALFAYAN AFTER HIS ORDINATION INTO THE PRIESTHOOD IN 1923.

կը դիմէ Երուսաղէմի Ս. Յակոբեանց վանքը, ուր Հոգեւոյս Եղիշէ Արքեպս. Դուրեանի ինձամքին ու հոգածութեան տակ կը հետեւի եկեղեցական ու կրօնական մասնաւոր դասընթացքի: 1923 Յունիս 10-ին Երուսաղէմի Դուրեան Պատրիարքին կողմէն Արքեպս կը ձեռնադրուի՝ օծակիր ունենալով Կիւրեկ Արքեպս. Իսրայէլեանը:

Ձեռնադրութենէն վերջ որպէս Եաֆայի հովիւ կը պաշտօնավարէ՝ 1923, Աւպտեմբերէն մինչեւ 1925, Օդոստոս, ուրիկ կ'անցնի Եւրոպա՝ Կաթողիկոսական Պատուիրակ Տ. Գրիգորիս Եպս. Պալաքեանի մասնաւոր հրուէրով, եւ անոր ձեռամբ կ'ստանայ վարպապետական աստիճանը եւ կ'ստանձնէ Մարսիլիոյ եւ շրջակայքի հովուական պաշտօնը, եւ որ կը վարէ 1925, Աւպտեմբերէն մինչեւ 1927 Յուլիս:

Ապա, Ամերիկա դալով 1927, Նոյեմբերին կ'ստանձնէ Եունիքն Սիթիի Ս. Սաչ Եկեղեցոյ հովուական պաշտօնը՝ Տ. Տիրայր Ս. Արքեպս. Յովհաննէսեանի Առաջնորդութեան շրջանին: Գալֆաեան Սրբազանի Եունիքն Սիթիի ծուխին մէջ ունեցած Ցամեայ պաշտօնավարութեան շրջանը եղած է օգտակար եւ շատ բեղմնաւոր՝ ազգային, եկեղեցական, կրօնական, կրթական ու մշակութային բոլոր մարդերու մէջ: Տոն, իր կատարած բարձրագոյն և բարձրագոյն շինարար եւ արդիւնաւոր աշխատանքը կարելի չէ սեղմ տողերու մէջ լիովին պատկերացրնել:

Իր բարուօք ծառայութեան համար Ամերիկահայ Առաջնորդ Դուրեան Սրբազանէն կը վարձատրուի «Ծայրագոյն նախնական» աստիճանով:

Տ. Ղեւոնդ Ս. Արքեպս. Դուրեանի նահատակութենէն վերջ (1933, Դեկտ. 24), Կեղր. Վարչութիւնը միաձայնութեամբ Տեղապահ կ'ընտրէ Գալֆաեան Սրբազանը, որ այդ պատարին օրերուն նուիրումով եւ այնքան ձեռնհասօրէն վարած է 6 տարի շարունակ, մինչեւ 1939 Տ. Գարեգին Ս. Արքեպս. Յովսէփեանցի Առաջնորդական ընտրու-

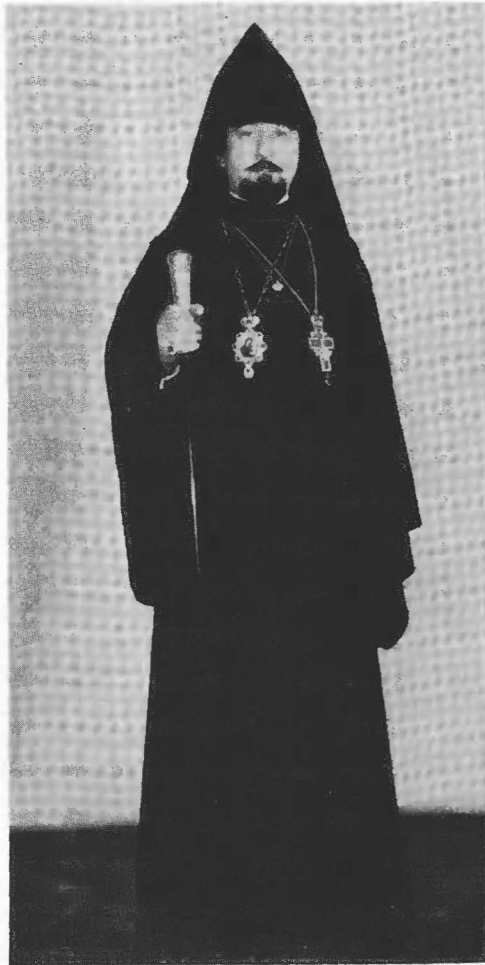

MAMPRE CALFAYAN AS PRELATE IN MARSEILLES, FRANCE FROM 1925 TO 1927.

space to present an adequate account of his multitudinous activities. Suffice it to say that Archbishop Tourian, Primate of the American Armenian Church rewarded His Grace's many services by conferring upon him the degree of Dzirakoon Vartabed.

In 1934, following the martyred death of Archbishop Ghevont Tourian (December 24, 1933) the Central Committee unanimously elected His Grace as Acting Primate. In the ensuing six years of stress and sadness, he discharged the duties of this high office capably, courageously, and with deep devotion until 1939 when the election of Archbishop Karekin Hovsepian was verified by the Holy See in Etchmiadzin.

His Grace continued to advance up the steps of the church hierarchy: he was ordained Bishop in 1935 by the Catholicos Khoren 1st in Etchmiadzin, consecrated Archbishop, July 1945, by our present Catholicos, Kevork VI. In addition, His Grace was presented the medal of St. Gregory the Illuminator by the Catholicos, Khoren 1st in 1935 as a token of appreciation for His Grace's selfless dedication to the church and for his unswerving loyalty to the Holy See. In 1941, he officiated as pastor of the Fowler, California Church, and then the

BISHOP MAMPRE CALFAYAN
1935

թեան վաւերացումը Մայր Աթոսի կողմէն:

Մամբրէ Ծ. Վրդ. Գալֆաեան Եպիսկոպոս կը ձեռնադրուի Տ. Սորէն Ա. Կաթողիկոսի ձեռամբ 1935, Օգոստոս 25-ին Ս. Էջմիածնայ մէջ, եւ Արքեպիսկոպոսի Կատարի 1945, Յուլիսին, Ներկայ Գէորդ Զ. Կաթողիկոսին: Գալֆաեան Սրբազան 1935-ին, Սորէն Ա. Կաթողիկոսին կողմէն արժանացած է Գրիգոր Լուսաւորչի Առաջին Կարգի պատուանշանին՝ առ ի գնահատութիւն Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ մատուցած անձնուէր ծառայութեանց եւ Մայր Աթոսի հանդէպ ունեցած անվերապահ հաւատարմութեան: Մամբրէ Ս. Արքեպ. Գալֆաեան ու-

West Coast received him as Primate of California from 1942 to 1946. In 1947, he assumed the duty of temporary pastor at the Holy Cross Church in Los Angeles. Following a four months tour of Europe in 1949, he assumed the pastorate of St. Hagop's Church, 1950-1951. He returned in 1951, both to America and to the locale in which he had served previously—New Britain, Hartford—and once again, by the overwhelming desire of the parish, to Paterson.

His Grace's literary efforts are compiled in six volumes—unpublished as yet—containing sermons, prayers, and a special translation of the Bible.

True to his own inmost desire to serve God and his fellow man, His Grace has added to his stature as a humane and dedicated churchman by his adoption of many homeless boys whom he cherishes as sons. In 1945, His Grace adopted Aram, then aged 7. Currently, he is paternally providing for all of this youngster's needs and benevolently supervising his education.

His Grace, Mampre Archbishop Calfayan is today as always, deeply cognizant of the high call of his duty. Ever loyal and faithful to the holy and sanctified traditions of our church, he can look back with happiness, supported by the integrity and humility with

HIS HOLINESS KHOREN I CATHOLICOS OF THE ARMENIAN CHURCH CONSECRATED HIS GRACE AS BISHOP IN 1935.

նեցած է նաեւ արդիւնաւոր գործունէութիւն Գալիֆորնիոյ Թեմին մէջ. 1941, Նոյեմբերին կ'ստանձնէ Ծառայութիւնը, 1942 Յունիսին մինչեւ 1946 կը վարէ Գալիֆորնիոյ Թեմին Առաջնորդական պաշտօնը. 1947-ին կ'ստանձնէ Լոս Անճէլըսի Ս. Ոսէ Եկեղեցւոյ հովուութիւնը՝ ժամանակաւոր կերպով: 1949-ին է ամսուայ Եւրոպայցեկութենէն վերջ, 1950-1951 կարճ շրջան մ'ալ կը հովուէ Ս. Յակոբ Եկեղեցին:

1951. Յուլիսին կը վերադառնայ Ամերիկահայ Արքեպիսկոպոսի Թեմը, եւ կը ստանձնէ տարբէ մը Նիւ Պրիթլենի եւ Հարիսֆորտի եւ սպա Բէթլըսընի ծրարական համայնքին հովուական պաշտօնը երկրորդ անգամ ըլլալով, եւ ընդատակցելով համայնքին բուռն ցանկութեան:

Գալֆաեան Սրբազան աշխատասիրած է գրական 6 հատորներ, որոնք անտիպ մնացած են, ու կը բովանդակեն բարոյներ, սոցիալներու աշխարհարար թարգմանութիւնը եւ Ս. Գրոց մեկնաբանութիւնը:

Գալֆաեան Սրբազան եղած է նաեւ բարերար՝ որդեգրելով բազմաթիւ սաներ, եւ հոգատարելով անոնց կրթական թոշակները, որոնցմէ շատեր աչսօր թաւ տարբերակներու մէջ շատ յաջող զիրբերու տիրացած են. որդեգրուածներէն վերջինը Արամն է՝ որդեգրուած 1945-ին 7 տարեկան հասակին, եւ սր այժմ իր հայրական խնամքին եւ հոգածութեան տակ կը շարունակէ իր ստուամն ու գաստիարակութիւնը:

Բարձրաշնորհ Տ. Մամբրէ Ս. Արքեպիսկոպոս Գալֆաեան՝ իր սպասելին, եկեղեցական ու կրօնական բարձր կոչումին գիտակ, եւ մեր սրբազան աւանդութեանց հաւատարիմ, մեր բարձրաստիճան հոգուսպիւս հոգեւորականներէն մէկն է. որպէս ծխական հովիւ, Թեմական Առաջնորդ եւ Տեղապահ, հոգեւոր պաշտօնեայ եւ Թեմական Սորհորդի Առեւտակա կատարած է եւ գեա ետանդով կը կատարէ իր եկեղեցականի բարձր եւ ճշմարիտ կոչումին

MAMPRE CALFAYAN AFTER ORDINATION AS BISHOP IN FULL EPISCOPAL VESTMENT.

which, by God's grace, he has ever undertaken his obligations as pastor, Primate of the California Diocese, Acting Primate of America, and Chairman of the Diocesan Council. Today, he continues in this role—with enthusiasm and with courage—a great man of the church.

Following is a short synopsis of the activities and accomplishments of His Grace:

Marseilles, France

When he accepted the spiritual leadership of Marseilles his first task was to establish Parishes in St. Julienne, St. Lou, St. Margaret, St. Antoinne, Nice and Balon as well as chapels, schools and nursery groups. He coordinated and gave financial strength and dignity to the Prelacy of Southern France.

America

The younger generation being very close to his heart, he was the first to organize the young people into a group called "The Sons and Daughters of the Armenian Church" in Union City, N. J., Paterson, N. J., New Britain, Conn., Detroit, Michigan, Racine,

պարտականութիւնները՝ նուիրեալ ծառայութեամբ, գիտակցութեամբ, քաջութեամբ եւ առանց վնասելու:

Այս հակիրճ կենսագրականին մէջ կ'ուզենք նաեւ յիշել համասօտակի այն կարեւոր դործունէութիւնները՝ զորս նորին Արքայնութիւնն ունեցած է իր պղպանակը պաշտօնաւարութիւններուն մէջ:

Մարտիրոս

1925-ին երբ ան կը ստանձնէ Մարտիրոս Հայ պաղուծին հոգեւոր հովուութիւնը, ուր իր առաջին գործը կ'ըլլայ Սէն ժիւլիէնի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցին շինարարել: Կը կազմակերպէ Սէնթ Լուի, Սէնթ Մարկըրիթի, Սէնթ Անթուանի, Նիսի, Պոլէնի ծուխերը եւ կը կանգնէ մատուցելու անոնց կողքին արդարեւ վարձատրանի ծաղկոցները: Հարաւային Ֆրանսայի Առաջնորդարանին կուտայ արժանավայել վիճակ մը, թէ՛ նեղիտակութեամբ եւ թէ՛ նիւթապէս:

Ամերիկա

Իր սրտին մօտ ըլլալով ապագայ սերունդի կրօնական դաստիարակութիւնը, Սրբազանը առաջին անգամ Նոր Աշխարհի մէջ կը հաստատէ Որդիք եւ Դստերք Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Միութիւնը Նիւ Պրիթլենի, Տիթրոյթի, Բէյքիլի եւ Սաութ Միլուքիի մէջ:

Նիւ Եորքի Ս. Խաչ Եկեղեցիի մօրթկէյճի բարձման համար ողելին աշխատելով, կը յաջողի գործունէութեան հրաւիրել Պ. Հայկ Գալուզեանը՝ որ ցարդ սիրայօժար կը տրամադրէ իր օգտաշատ ծառայութիւնը եկեղեցական-արդարեւ մարդերու մէջ:

Իր Տեղապահութեան շրջանին կը յաջողի մաքրել Ալլոյային Առաջնորդարանի աւելի քան 17,500 տոլարի յետնեալ պարտքերը 1938-ին: Կանոնաւորաբար կ'օժանդակէ Մայր Աթոռին, ամսական 3-400 տոլարի գումար մը հասցնելով 1935-ին կը յաջողի երեք ինքնաշարժեր եւ երեք հատ ալ զբամբեքիաններ զրկել իջմիածին:

Տեղապահութեան պաշտօնին ստին է որ կ'օժուին Նիւ Եորքի Ս. Խաչ, Լո-

HIS BEATITUDE ELYSEE TOURIAN, PATRIARCH OF JERUSALEM, ORDAINED ARCHBISHOP MAMPRE CALFAYAN.

Wisconsin and South Milwaukee. This group has come to be known as the ACYO.

It was during the burning of the mortgage of the Holy Cross Church in New York City that his sincere efforts were successful in enlisting the devoted interest and aid of Mr. Haik Kavookjian, who until today has never withdrawn his support.

As acting Prelate he was successful in dissolving a long standing debt of the Prelacy in the sum of \$17,500. He also was able to contribute regularly to the Holy See the sum of \$300 to \$400 each month. In 1935 he encouraged the Armenian community to make a gift of 3 cars and 3 typewriters which were sent to Etchmidzin. During this time the Holy Cross Church of New York City, the Holy Cross Church of Lawrence, Mass., and the St. James Church of Watertown, Mass., were consecrated. In 1938 he organized the first young women's group of our churches which was in Detroit, Michigan.

He gave great impetus to the educated work of the Prelacy. He established four

բէնի Ս. Խաչ եւ Վօթրթաունի Ս. Յակոբ Եկեղեցիները: Տիթրոյթի մէջ՝ Թեմին առաջին Երիտասարդ Տիկիներու Միութիւնը կը հիմնէ: Կրթական գործին մեծ զարկ կուտայ, մայրենի լեզուի ուսուցումը զիրացնելու համար մղում կուտայ Հայ դպրոցներու հաստատման, սրնցմէ կարելի է յիշել Եսենիւր Սիթիի Խրիմեան, Դուրեան եւ Իգմիլլեան Վարժարաններն ու Բէթլըսընի Ղեւոնդեանց Հայ Դպրոցը: Ամերիկայի մէջ առաջին անգամ կը նըշանակէ Ուսումնական Խորհուրդ մը եւ Կրթական Տեսուչ մը՝ յանձին Պ. Յ. Յովնանեանի: Նիւ Եորքի եւ շրջանակներուն մէջ ալ կը հաստատէ Ազգային Վարժարաններ ու բոլոր Թեմերուն մէջ կը վերակազմէ Խնամակալութիւններ՝ զորս ժրջան աշխատանքի մղած է իր օրհնածիք քաջակրօնութիւններով: 1939-1941 Բէթլըսընի Ս. Ղեւոնդեանց Եկեղեցին եւ սրահը հիմնովին կը նորոգէ եւ կ'օծէ:

Գալիֆօրնիա

Իր Առաջնորդական պաշտօնի ընթացքին հիմնադիրը կ'ըլլայ Ս. Պօղոս Մայր Եկեղեցիին եւ անվերապահ աշխատութեամբ բարգաւաճ վիճակի կը հասցնէ եկեղեցւոյ յարակից բոլոր կաղմակերպութիւնները: Հաստատած է Լօս Անձէլլօսի Ս. Յակոբ Եկեղեցին եւ օծած է Սան Ֆրանչիսքօյի Ս. Յովհաննէս Եկեղեցին: Արեւմտեան Թեմին մէջ եւս կը հաստատէ դպրոցներ, Երիտասարդաց Միութիւններ եւ Երիտասարդ Տիկիանց Եկեղեցասէր կաղմակերպութիւններ: 1950-ին, առաջին անգամ ըլլալով, Լօս Անձէլլօսի մէջ կը հաստատէ Երիտասարդ Ձոյգերու Միութիւնը: Այժմ ալ նոյնանման Միութիւնը մը հաստատած է Բէթլըսընի համայնքին մէջ:

Ահա այսպիսի գործունեայ բարձրատիճան եկեղեցականի մը յոբելեանն է որ տօնելու պատիւն ունինք:

Բէթլըսընի Հայաստանեայց Առաքելական Սրբոց Ղեւոնդեանց Եկեղեցին ու ծխական համայնքը շատ բան կը

HIS HOLINESS GEORGE VI CATHOLICOS OF THE ARMENIAN CHURCH CONFERRED THE TITLE OF ARCHBISHOP ON HIS GRACE IN 1945.

Armenian Schools in New Jersey with an enrollment of more than 300 children. He organized the first Educational Board in the Prelacy and created the office of Supervision of Education, Mr. M. Hovnanian being the first Supervisor. He also established schools in New York City and suburbs and organized Boards of Trustees for their support. In 1939 he was responsible for the complete rebuilding of the St. Leon's Church and Hall in Paterson, N. J., and consecrated it in 1941.

California

As Primate of California working under a great many obstacles he was successful in founding not only the St. Paul's Cathedral in Fresno but he revitalized the religious life of the community by his untiring efforts in creating groups for all ages and interests including schools and choirs. In Los Angeles and San Francisco he founded churches, schools and groups for young people and young women. For the first time a couples club was organized in 1950 under his leadership and another one is now organized at St. Leon's Church in Paterson, N. J., known as the St. Leon's Guild.

FIRST PORTRAIT OF
MAMPRE CALFAYAN
AS ARCHBISHOP
IN JERUSALEM IN 1945.

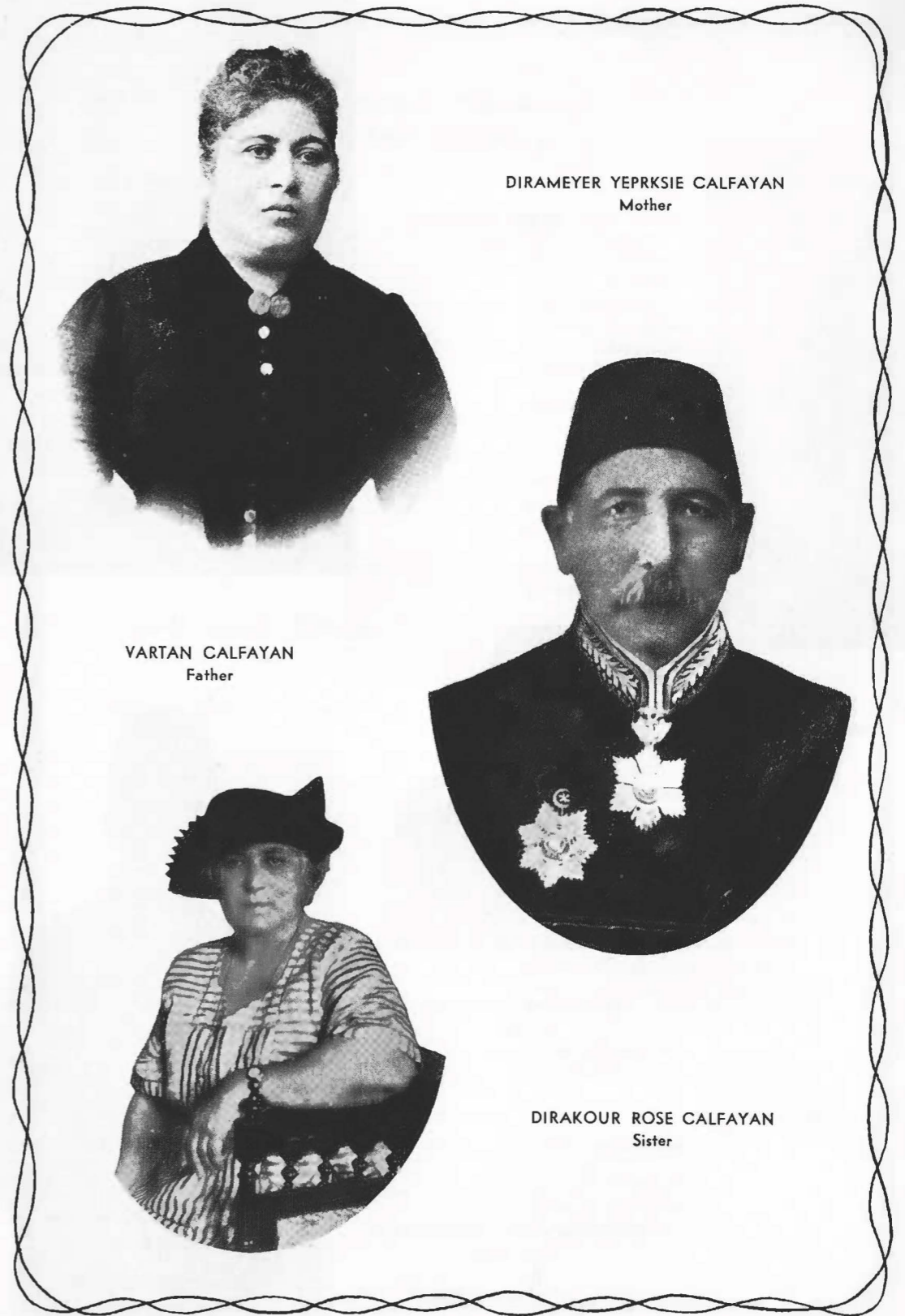
պարտին Յորելեար Սրբազան Հօր, եւ
կ'ուզեն իր Երեսնամեայ Քահանայու-
թեան Յորելինական շատ համեստ սո-
նակատարութեամբ յայտնել իրենց որ-
դիական խորին յարգանքը, երախտա-
գիտութիւնը, գնահատանքն ու շնոր-
հակալիքը՝ մաղթելով իրեն քաջաոգջ
ու բազմաբեղուն տարիներ, ծառայելու
ազգիս եւ ի պայծառութիւն Հայաս-
տանեայց Ս. Եկեղեցւոյ:

ՀՈԳԱՒԱՐՁՈՒԹԻՒՆ
ԲԷԹԸՐՍԸՆԻ ՀԱՅՑ. ՍՐԲՈՑ
ՂԵՒՈՆԵԱՆՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

It is our high privilege and pleasure to
commemorate the 30 years of sacrificial and
fruitful labors of so great and valuable a
spiritual leader of the Armenian people.

The Parish of St. Leon's Armenian Apos-
tolic Church, Paterson, N. J., is deeply in-
debted to their beloved Archbishop—who
tends his flock with such loving care—and
are taking this particular occasion—a Com-
memoration Dinner—in an humble desire to
express to His Grace their deep feeling and
heartfelt gratitude for his guidance and ser-
vice, not only in Paterson—but through his
many years in the Armenian Church. The
Paterson Parish rises as one in their common
prayer that God grant His Grace many more
healthy years so that he may continue to
serve our people and our nation through the
medium of our glorious Armenian Church—
of whose finest traditions he is now a symbol.

PARISH COUNCIL
St. Leon's Armenian Church

DIRAMEYER YEPRKSIE CALFAYAN
Mother

VARTAN CALFAYAN
Father

DIRAKOUR ROSE CALFAYAN
Sister

ZAREH CALFAYAN
Brother

GENERAL CHAIRMAN

Albert Mardirossian

Book Chairman ..... *E. George Dabagian
Sara Vabanian
Margaret Semonian
Andrew Tribian
James Boyajian
Dickran Hagopian
Zaven Marootian
Zavart M. French*

Program & Entertainment Chairman ..... *Daniel Sapah-Gulian*

Reception & Dinner Chairman ..... *Sara Vabanian*

Co-Chairman ..... *Annette Kafajian
Mary Huller
Betty Marootian*

English Publicity Chairman ..... *James Boyajian
Zavart M. French*

Armenian Publicity Chairman ..... *Armen Hovasepian
David Sarkisian
Bedros Bondatzy*

Revenue Publicity Chairman ..... *Anahid Bojekian
Anne Chekemian
Esther Avedisian*

Ticket Chairman ..... *Mary Vartanesian
Hannab Shabinian
Alice Yazmajian
John Azarian
Sarkis Jamgochian
Andrew Tilbian*

Area Chairman for Tickets ..... *Hannab Shabinian, New York
Khoren Barmakian, Newark
Daniel Sapah-Gulian, Union City
Hosrof Hamamjian, Weehawken*

Refreshment Chairman ..... *James Noorigian
Alex Vartanesian*

Treasurer ..... *Zaven Marootian*

Assistant Treasurer ..... *Arpie Vartanesian*

Secretaries ..... *Margaret Semonian
Araxe Gamarekian
Mary Dabbakian*

BOGHOS CALFAYAN
Brother

BALTHAZAR CALFAYAN
Brother

OHANNES KHAN AKTCHALIAN
Great Uncle

PROGRAM

- Star Spangled Banner ..... *Edward Karnikian*
 Our Father (In Armenian) ..... *Vocal Solo by Hosrof Hamamjian*
 Benediction ..... *His Grace Archbishop Tiran Nersoyan*

DINNER

(Music by Batt-Masian's Salon Orchestra)

- Toastmaster ..... *Avedis Derounian (John Roy Carlson)*
 Welcoming Words ..... *Hon. Mayor Lester F. Titus*
 Vocal Selections ..... *Edward Karnikian*
 Guest Speaker ..... *Hon. Congressman Steven B. Derounian*
 Vocal Selections ..... *Mardiros Keoshaian*
 Address ..... *Archbishop Tiran Nersoyan*
 Presentation ..... *Albert Mardirossian*
 Address ..... *Archbishop Mampre Calfayan*
 Vocal Selections ..... *Norma Cazanjan*
 Der Getzo ..... *Mardiros Koeshaian*
 Piano Accompanist ..... *Lucy Dabagian*

DANCE MUSIC

Batt-Masian and His Orchestra

Փետրվար 8, 1954

Մեծայարդ Տիրա Արժևնակ Մարտիրոսեան
 Ատենացեա Տ. Մամբրէ Ս. Արքեպիսկոպոսի
 Յորեմիական Զանձնախումբին
 Բէթրուրն, Ն. Ճ.
 Սրբելի Պր. Մարտիրոսեան,

HIS GRACE ARCHBISHOP TIRAN NERSOYAN
 Primate of the Diocese of the
 Armenian Church in New York

Շատ ուրախ եմ որ Սրբոց Գեանդեանց Եկեղեցիին ժողովուրդը բարի մտածումը ունեցաւ. ածելու Գերաշնորհ Տ. Մամբրէ Սրբազան Արքեպիսկոպոսի քահանայութեան երեսնամեակը:

Մաքիս մէջ յատակ է սակաւին պատկերը այն օրուան՝ որ Գեր. Տ. մամբրէ Սրբազանը քահանայական ձեանադրութեամբ Ս. կարդն ստացաւ. Սրբոց Յակոբեանց Մայր Տաճարին մէջ: Այն օրէն սուղին դանազան վայրերու մէջ Սրբազանը արգիւնաւորացէս եւ նուիրումով ծառայած է իր ժողովրդեան, եւ պայծառացուցած է այն եկեղեցիները որոնք իր հաղածութեան ներքեւ եղած են:

Ինձի համար երջանիկ սուրբ մըր եղաւ նաեւ 1945 թուականին Սրբազանին հետ ի Հայաստան ճամբորդութիւնը որ մեզի համար ներշնչումի սպրիւր մըր հանդիսացաւ եւ մեր Եկեղեցեոյ վերակենդանութեան հաստատուն հաւատարմը գծեց ոգեւորեց:

Հայ Եկեղեցեոյ հոգեւոր ազգիին մէջ մշակութեան գործին նուիրուած պաշտօնեաներուն թիւը յստ սակաւ է ներկայիս: Եւ այս պարագան գծեց կրթնապէս շնորհակալ կրնէ Աստուծոյ, որ հակասակ մեր պակասութիւններուն՝ գծեց չէ քրած բոլորսպին եւ Ս. Եկեղեցեոյ ազգին խոսքն չէ թողուցած:

Աւրախ եմ՝ որ իմ սիրելի եւ յարգելի եղբայրակիցը, Գեր. Տ. Մամբրէ Սրբազան մէջի կր գործակցի մեր թեմին մէջ, եւ իմ սրտոցին մաղթանքս է որ Տէրը երկար եւ սասոջ կեանք շնորհէ նորին Սրբազնութեան, եւ իր գործը պայարեր բնձայլ ի պայծառութիւն մեր Սուրբ Եկեղեցեոյն:

Սրտոցին կր գովեմ Չեր եւ Զանձնախումբի բարի զգացումները, որով ձեանարկած էք հանդիսաւոր արտայայտութիւն առ Գեր. Տ. Մամբրէ Սրբազանին նկատմամբ եղած սիրոյն եւ յարգանքին, որուն արժանի է արգարեւ:

Մաղթելոյ Չեց եւ Զանձնախումբի անդամներուն յաւատար յաջողութիւն,

Մնամ հայրական սիրով եւ օրհնութեամբ,
ՏԻՐԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
 Առաջնորդ Հայոց Ամերիկայի

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՍԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ
Կ Ի Լ Ի Կ Ի Ո Ց

Յ Ե Ե 2

Յերիկա 2 Փետրուար

Մեծայարգ
Տիրոջ Արմենակ Մարտիրոսեան
Սրբոց Ղեկունդեանց Եկեղեցի
Փակոցսին, Ամերիկա

Յարտելի Ատենապետ Յորելինական Յանձնախումբի,

Պատժ. Յորելինական Յանձնախումբի 21 Յունուար 1954 թ. Երևանի գրույթներն սրտի անհաշիւ ուրախութեամբ հմաշանք լէ՛ ձեռնարկած էք Գերշ. Տ. Մամբրէ Ս. Արքեպ. Գալճայեանի Բաճառայեան ձեռնադրութեան 30-ամեայ յոբելեանը տոնակատարել ամսոյս 27-ին:

Ս. Սրբաղնույեան երեսուն երկար տարիներու ունեցած անխնջ եւ անձնուէր ծառայութիւնը Ազգիս եւ Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյս յամենայնի արժանի կ'ունէ իր անձը յարգանքի եւ քաջալերութեան, որովհետեւ, որպէս մշակ քաջարեան, իրմով կը փառաւորուի ու կը պարծի Վրդային մեր պանծալի Եկեղեցին:

Ուրախ այս առիթով սրտեանդն կը շնորհակտորենք Գերշ. Տ. Մամբրէ Ս. Արքեպ. Գալճայեանը, մաղջելով իրեն կարողութիւն եւ ամէն յաջողութիւն աւելի երկար տարիներ նուիրումով եւ գոհողութեան ոգիով ծառայելու եւ օգտակար համար իրեն յանձնուած հօտին եւ Մայր Եկեղեցւոյ:

Հայրական սիրոյ ողջունիւ

Աղօթարար՝

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՍԱՐԱՆ ՏԵՂԱՊԱՆ
ՄԵՍԻ ՏԱՆԻ ԿԻՆՆԱՐ

Երուսաղէմ, 10 Փետրուար 1954

Գերաշնորհ Տ. Մամբրէ Ս. Արքեպսկ. Գալճայեան
Անձնուէր Հովիտ Սրբոց Ղեկունդեանց Եկեղեցւոյ Բէթրարնի
Սրբազան Եղբայր:

Ուրախութեամբ տեղեկացայ Ձեր Յորելինական Յանձնախումբի Դիւանէն, թէ Բէթրարնի Սրբոց Ղեկունդեանց Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ Հոգարար-ձուլիւնը զեղեցիկ մտածումն է ունեցեր հանդիսաւորելու Ձեր քաջանայութեան երեսնամեակը: Սիրոյ եւ յարգանքի այս տուրքը թէ իրրեւ զգացում եւ թէ իրրեւ արժէք, ունի իրապէս քաղցր եւ անփոխարինելի բան մը, զոր տարիներով իրարու կապուած հօտն ու հովիտ միայն կրնան զգայ եւ մատուցանել իրարու:

Իրրեւ խղճամիտ պաշտօնեայ Հայ Եկեղեցւոյ, խոնարհագոյն աստիճաններէն սկսեալ Ձերը եղբայրութիւնը եղաւ միշտ պաշտօնասէր, նախանձախրնդիր, քաղցր ու խաղաղ սիրելով իր հօտը եւ սիրուելով անկէ: Գործեցիք, տըքնեցաք սրտագին նուիրումով ոչ թէ ի խնդիր անուան կամ համբաւի, այլ Հայ Եկեղեցւոյ եւ Ձեր հաւատացեալ հօտին ծառայելու գիտակցութեամբ:

Երուսաղէմ, Մարտէլլ, Ամերիկայի զանազան կեդրոններուն մէջ, պարզ հովուութեան աստիճաններէն սկսեալ մինչեւ պատասխանատու պաշտօններ եւ բարձր աստիճաններ, գիտցաք ըլլալ նոյն բարի եւ նուիրուող հողին, բաշխելով Ձեր սիրտը ամէնուրեք, առանց ետեւ նայելու եւ առանց սպասելու դուրջ, որ օր մը երախտազէտ հողինը Ձեր տուածէն խաչբուս մը պիտի կազմեն Ձեզի մատուցանելու համար:

Սրտագին է այդ մատուցումը երեսուն տարիներու քրտինքով ձօղուած, ու մտած էմ սիրելի Սրբազան, որ Ձեր տարիներու նուիրումին իբրեւ երաշխիք եղող Յորելինական այս տօնախմբումին մէջ, կախարդանքով կը քաղցրանան Ձեր բոլոր ասույթներն ու զոհողութիւնները, եւ չուրը գինիի փոխուելու պէս դուք կը հազնիք նորէն Ձեր բովանդակ կորստին ու երիտասարդութիւնը, նոր թափով շարունակելու Ձեր հոգեւոր ծառայութեան գործը:

Սրտագին խնդակցութիւններս Ձեզի, սիրելի Սրբազան, քուկիններէդ քեզի եղած այս արդար զնահատանքին համար, կը մաղթեմ Ձերը եղբայրութեան երկար ու ասուջ տարիներ, արդիւնաւորութեամբ շարունակելու Ձեր ծառայութիւնները յօգուտ Հայ ժողովուրդին եւ ի փասս Աստուծոյ:

Եղբայրական ջերմ սիրոյ սղջունիւ,
Աղօթակից
ԵՂԻՇԷ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
Պատրիարքական Տեղապահ Ս. Աթոռոյ

Մեծայարդ Տիար Արմենակ Մարտիրոսեան
Ատենապետ Տ. Մամբրէ Ս. Արքեպիսկոպոսի
Յորելինական Յանձնախումբին
Բէթըրսըն, Ն. ձ.

Սիրելի Պր. Մարտիրոսեան,

Բէթըրսընի Ս. Ղեւոնդ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը
գեղեցիկ գաղափարն է ունեցեր, հրապարակային մեծ ձեռնարկով մը տօնել
Գեր. Տ. Մամբրէ Սրբազան Արքեպիսկոպոսի ազգանուէր ծառայութեանց ե-
րեսնամեակը:

Այս առթիւ իբրև զնահատանքի առաջին խօսք զըչիս տակ կ'իյնայ Ս.
Աւետարանի հետեւեալ նախադասութիւնը. «Հովիւ քաջ զանձն իւր զնէ ի վե-
րայ ոչխարաց» (Յով. Գլ. Ժ. Հմ. 11): Սրբազանը Ամերիկահայութեան հա-
մակրանքին արժանացած է իր պողպատէ կամքով ու նկարագիրով: Պողպա-
տէ կամք բայց միեւնոյն ատեն պարզ ու քաղցր վերաբերում, որուն կ'ընկերա-
նայ մանաւանդ ներողամտութիւնը, ինչ որ պարտականութիւնն է կրօնի պաշ-
տօնեային:

Ամերիկայի պայմաններու բերմամբ, հակառակ իր բարձրաստիճան եկեղե-
ցական տիրողութեան, խոնարհութեամբ ու սիրով կը կատարէ իր հովուական պաշ-
տօնը: Անխտիր դատնալով բարեկամ հարուստին եւ աղքատին:

Ծայրայեղ բժախնդրութեամբ հոգատար է եկեղեցւոյ ներքին կարգ ու
սարքին, նուրբ ու անխնայ ճաշակով մը, ինչ որ ապացոյցն է Սրբազանին զեղա-
պաշտ հոգիին: Լաւ պատրաստուած անոր քարոզները շատ անգամ սրտատուչ
են եւ կը մատնեն Ֆրանսական գրականութեան հմտութիւնը: Լսած եմ որ
Մամբրէ Սրբազան իր պատանեկան առաջին դաստիարակութիւնը ստացած է
Ֆրանսական վարժարաններու մէջ:

Ամերիկայի ընկերական պայմաններուն մէջ որեւէ անբասիր կեանք վա-
րելը դժուար է մեր բոլոր եկեղեցականներու համար եւ Սրբազանը այսօր
տարիներէ ի վեր մնացած է անբասիր եկեղեցականներէն մին, հակառակ իր
քաղցր հաղորդակցութեան եւ պարզ վերաբերումին:

Լսած եմ մանաւանդ որ նիւթական ամէն օժանդակութիւններու կը մաս-
նակցի: Պատմեց ինձ որդին կորանցուցած սզաւոր կին մը, որ գաւկին յուզար-
կաւորութեան առթիւ ճարած է համեստ զուճար մը, ինչ որ Սրբազանը չէ
ուզած ընդունիլ գործաւոր կնոջ այդ դրամը. պնդումի վրայ յատկացուցեր է
որբի մը դպրոցական պիտոյքին եւ կինը տեսած է ընկալազիրը:

Արդէն որբերուն համար ունեցած խանդավառանքը անոյ յայտնի չէ որ
Հայրապետական օժուժի առթիւ Հայաստան դպրած եւ վերադարձին Երու-
սաղեմէն որդեգրած է որբուկ մը, որ Սրբազանին դաստիարակութեան յուրջ
հոգածութեան շնորհիւ այսօր արդէն պատանի մըն է Արամ՝ բարեկիրթ եւ
յարգանքով լեցուն իր Սրբազան հօր նկատմամբ:

Ուրախ ենք որ Բէթըրսընի Հայութիւնը ուղած է մատուցանել յարգանքի
եւ սիրոյ տուրքը Սրբազանին: Վստահ եմ որ Ամերիկահայութիւնը սիրով պի-
տի մասնակցի մեծարանքի այս արտայայտութեանց:

ԶԱՐՈՒՀԻ ԳԱԼԵՄՔԵԱՐԵԱՆ

ԳԵՐ. Տ. ՄԱՄԲՐԷ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԳԱԼՅԱԵԱՆ

Այն ժողովրդային յարգանքն ու համակրութիւնը զոր կը յայտնէ այս գի-
տակից զաղութը մտքի եւ սրտի առաջնորդի մը նկատմամբ, ունի մէկէ
աւելի նշանակութիւն եւ արժէք:

Նախ զնահատելու յատկութիւնը ինքնին զեղեցիկ եւ ճշմարիտ առաքի-
նութիւն մըն է եւ կը բարձրացնէ թէ զնահատելայր եւ թէ միանգամայն զնա-
հատողը:

Այս վերջինը անստարկելիօրէն կը բարձրանայ որովհետեւ անիկա առիթ
կուտայ որ իր մէջ ապրող լաւագոյն գործերն ու անձերը շարունակեն սնանիլ,
յառաջանալ եւ նորանոր բարիքներ տարածել:

Իսկ յարգանքի կնիքակայ անձը հոգեբանական ազնիւ ներշնչումներով լեց-
ուած կը ջանայ նոր ուժերով եւ նոր սղեւորութեամբ աւելի մեծարժէք ծառա-
յութիւններ նախ եւ աւելի օգտաւէտ գործատեսութեանց կապուած մնալ:

Գեր. Տ. Մամբրէ Արքեպ. Գալֆանանի վերաբերմամբ ցոյց տրուած այս
յորբելինական յարգանքը ինքնին կը վերադառնայ նոյն հասարակութեան,
բացորոշապէս կը բարձրացնէ զայն եւ արժանի կը զարձնէ որ այդ համայնքին
մէջ յառաջ գան ու սնանին նորանոր ներշնչումներ, հանրային եւ եկեղեցական
ծառայութեան հետամուտ անձեր եւ թելադրեն անոնց եռանդ, սէր, նուիրում
եւ հանրօգուտ աշխատանքի տրամադրութիւն:

Այս հեռաւոր ծայրագաւառին, Գալիֆորնիոյ Հայութիւնն ալ առանձինն
ուրախութեամբ կը հետեւի Մամբրէ Սրբազանի հանդէպ ցոյց տրուած այս հա-
մակրանքի եւ զնահատութեան զեղեցիկ յրբեքանին որովհետեւ անիկա այս
չըջաններուն մէջ ալ շահած է յայն ժողովրդականութիւն, իր եռանդուն պաշ-
տօնավարութեամբ, նախանձախնդիր ծառայութեամբ եւ Հայաստանեայց Ա-
ռաքելական Ար. Եկեղեցւոյ պայծասութեան եւ զօրացման ջերմեռանդ նուի-
րումով:

Սրբազանը շատ համեստ պայմաններով եկաւ Գալիֆորնիա եւ նմանապէս
շատ համեստ եկեղեցիի մը հովուութիւնը վերցուց, կազմակերպեց, զօրացուց
եւ բարեկարգեց թէ համայնքն ու թէ եկեղեցին, եւ ապա Գալիֆորնիոյ Հայ
զաղութին մէջ հրահարեց եկեղեցական եւ ազգային ծառայութեան կոչումը:

Առանց հատուածական միտումներ սնուցանելու անիկա եղաւ Հայաստանի
ներկայ իրականութեան հանդէպ խանդավառ եւ իրատես անձ մը, ամէն տօ-
նակատարութեան ատեն ստանձնեց առաջնորդութիւն, բաժին վերցուց եւ խօ-
սեցաւ դանապան բեմերէ, հրուիրելով որ ներկայ քաղաքական պայմանները

լաւ բժրանեն մարդիկ եւ տեսնեն մեր փոքրիկ բայց բաճարի հայրենիքի զմայլելի յառաջդիմութիւնն ու վերաշինական հակապական ջանքերը:

Սր. Էջմիածնայ մեր Հոգեւոր Հօր, Ամենայն Հայոց Աղգրնայի Հայրապետին հանդէպ ալ անիկա միշտ սնայ սրգիական սէր եւ յարգանք եւ այս առիթը բազմաթիւ առիթներով հրահանգեց իր հօտն ու հասարակութիւնը:

Գալիֆարնիոյ Հայութիւնն ալ գնահատելով իր աշխատանքն ու առողջ տեսութիւնները Առաջնորդական բարձր պաշտօնին կոչեց զինքը եւ ազա Արքեպիսկոպոսութեան աստիճանը ինչոքեց Ամենայն Հայոց Վեհ. Հայրապետին եւ զրկեց Էջմիածին մասնակցելու համար բնարութեան:

Մամբրէ Սրբազան վերին աստիճանի դորձանեայ, վազազ, հրահանգող եկեղեցական մը եղաւ հոս, միշտ մեծին հետ մեծ, պատիկին հետ պատիկ, բայց զասու անձերու հետ կրցաւ ապրիլ սիրով եւ համերաշխութեամբ: Հոգարապետութեան եւ անմեղձանայի գտածալու միտում չանկեցաւ, եւ սերախութեամբ զնայ ուր սր պարտականութիւնը կը կանչէր զինք: Իր եկեղեցական եղբայրներուն հետ ալ պահեց սիրայի յարաբերութիւն:

Իր մէջ շատ զօրաւոր զիմ օրն է նոր սերունդի հետ ապրելու շատ հաճելի եւ դրաւիչ բնդունակութիւնը: Նոր մտնած երիտասարդներու հետ անիկա հօր մը նման կը խօսէր, եկեղեցի կը հրահանգէր, կը հասկնար անոնց հոգին, գիտէր սիրաշահիլ եւ եկեղեցիին հետ կապել անոնց սիրար:

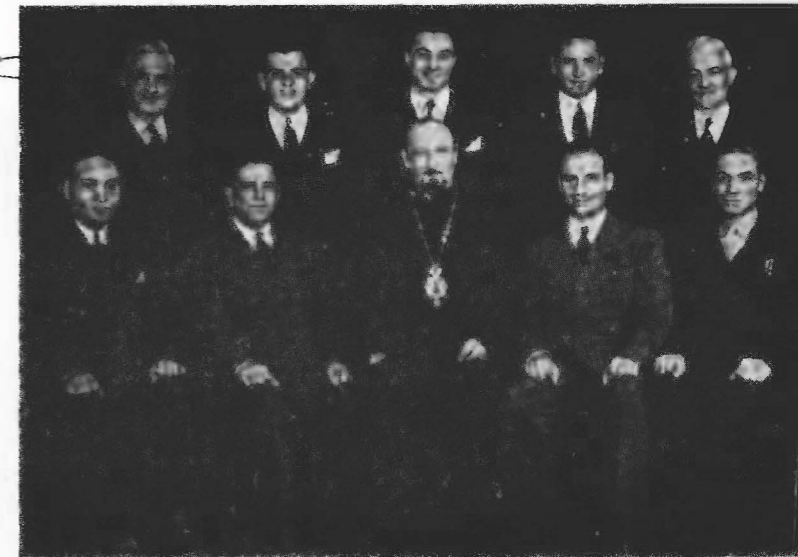
Մասնաւորապէս Ամերիկայի մէջ այս յատկութիւնը սրել, Հայ եկեղեցականի համար խիստ կական է եւ կրնայ մեծ արդիւնքներ յառաջացնել մեր նոր սերունդին փրկութեան անշուքով:

Մամբրէ Սրբազան մեր նորահասներուն մէջ այս կերպով ստեղծեց յարգանք եւ համարում եւ կապեց անոնց սիրար Հայոց Առաք. Սր. Եկեղեցիին եւ Հայ ժողովուրդի գարաւոր կազմին:

Սրտանց կը մասնակցիմ Յորեկինական Յանձնախումբի մեծարգոյ անդամներու ջանքին եւ կը բաժնեմ անոնց սէրն ու յարգանքը:

Փրէզիտ. Գալիֆ:

ՎԱՀԷ ՀԱՅԿ

In 1939 His Grace was instrumental in helping to elect to the Parish Council, for the first time anywhere, members from the younger generation.

Left to Right Sitting: Albert Mardirossian, Sahag Avedisian, His Grace, George Beshlian, Alex Vartanesian. Standing: Hagop Kafafian, Albert Tbank, Deran Kurkjian, Souren Avedisian and Joseph Tashjian.

His Grace Archbishop Mampre Calfayan, seated, as shown with the officers of the first young peoples group he organized at St. Leon's Church in 1940. The club, known as the Sons and Daughters of the Armenian Church, aided in the planning of the church activities.

Left to Right: Charles Dishian, Ann (Dishian) Pace, E. George Dabagian, Isabel (Sahatjian) Ghizzoni, George Beshlian, Florence (Dishian) Gulkasian, Albert Tbank and Souren Avedisian.

The late Sahag Avedisian, standing rear center, first President of the Board of Trustees is shown with Archbishop Mampre Calfayan in a photo taken October 24, 1939. Mr. Avedisian, instrumental in establishing policies of the church, held the position of President till his death on September 16, 1950. Flanking Mr. Avedisian are Harry Sohigian, a trustee and Albert Mardirossian, treasurer.

Mihran Kurkjian
As Godfather of St. Leon's Armenian Church, he cooperated with His Grace and helped financially in rebuilding and consecrating the Church in 1941.

Compliments of

Dadour Dadourian

Karagheusian Family

Mr. & Mrs. Albert Mardirossian

Parish Council of St. Leon's Armenian Church

Mr. & Mrs. Daniel Sapah-Gulian

Just A Friend

Sponsors of a Gold Page

Compliments of

H. S. Arakelian

Mrs. Annie & Dikran Hagopian

Ladies Aid Society of St. Leon's Church

Mr. & Mrs. Zachary Mamoulian

St. John's Armenian Church, Detroit, Mich.

Mr. & Mrs. Harry Sohigian

Sponsors of a Silver Page

Compliments of

Mr. & Mrs. J. K. Armen
Armenian Holy Trinity Church, Boston, Mass.
Mr. & Mrs. Levon Arslanian
Esther Avedisian
Mr. & Mrs. Khoren Barmakian
Bashian Brothers
Harry A. Berberian
Huston T. Carlyle
Mr. & Mrs. K. A. Chakmaklian
Mr. & Mrs. Deran Chopoorian
Mr. & Mrs. E. George Dabagian
Mr. & Mrs. Richard Dishian
Mrs. H. Dulgarian
John Eimassian
Mr. & Mrs. John Garabedian
Holy Cross Armenian Church of Lawrence, Mass.
Mrs. Varter Janigian
Mr. & Mrs. A. K. Kazanjian
Mr. & Mrs. Zaven Marootian
Minchin Funeral Directors
H. H. Nakashian & Sons
Paterson A. G. A. U.
St. Leon's Guild
St. Leon's Sunday School
Haig & Dicran Simsarian
G. Sital
Martin Soligian
Mr. & Mrs. Harry Tatosian
Tfank Inc.
Mr. & Mrs. Andrew S. Tilbian
Mr. & Mrs. Alex Vartanesian
Mr. & Mrs. Richard Voskerichian

Sponsors of a Full Page

Mr. & Mrs. Manoug Adanatzian

Leo Atimian

Harry Demerjian

Dulgarian Brothers

Mr. & Mrs. B. Gamgochian

Mr. & Mrs. Samuel Hekemian

Mr. & Mrs. Hrant Hovsepian

Mr. & Mrs. John Krbajian

Frank Kurkjian

Joseph Papazian

Parish Council of Cleveland

Mr. & Mrs. Harry Pinajian

Onnig Sarikizian

K. P. Tavluian

Frank C. Zotian

Sponsors of a Half Page

Compliments of

Mr. & Mrs. Zaven Baikar

Mr. & Mrs. Dikran M. Boyajian

Harry Casparian

Mr. & Mrs. Andon Cherezian

Joseph Chorbajian

O. Daigian

Charles Danielian

Mr. & Mrs. Ghevont DerMargosian

Mr. & Mrs. Deran Dinjian

Manoug Exerjian

Mr. & Mrs. Haig Gamarekian

Mr. & Mrs. Humayag Habeshian

Mr. & Mrs. Michael Halebian

Ideal Trimming Shop

Mr. & Mrs. N. S. Janian

Mr. & Mrs. Peter Jezraly

Baidzar Kalfaian

Ara J. Kalahjian

M. Kolligian

Daniel Kondakjian

Toros Madaghjian

Rev. Khoren Mamigonian

Mr. & Mrs. Lazar Manoogian

Fr. Torkom Manoogian

Mr. & Mrs. M. Megerdichian

Armenag C. Mooronian

Mr. & Mrs. C. George Ovian

Purpuse Insurance Agency

St. Haroutune Armenian Church, So. Milwaukee, Wis.

Mr. & Mrs. Missak Semonian

Mr. & Mrs. Semon Semonian

Mr. & Mrs. Vahan Shahinian & Family

Mr. & Mrs. Edward Stepanian

Edward D. Turnamian

Toros M. Torosian

Sara Vahanian

Osia Yeramian

Sponsors of a Quarter Page